

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 78.367 van 27 januari 1999

A. 80.270/XIII-821

In zake : 1. **REGINSTER** Line,
2. **PAQUE** Armand,
die beiden woonplaats hebben
gekozen bij
Mr. Anne VILLERS en
Mr. Laurence RASE, advocaten,
quai de Rome 2
4000 Luik,

tegen :

**de Bestendige Deputatie van de
Provincieraad van Luxemburg.**

Tussenkomen partij :

FIASSE Joseph,
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Yves RANSCELOT,
Mr. Etienne GREGOIRE en
Mr. Pascal LEJEUNE, advocaten,
avenue Blonden 21
4000 Luik.

**DE VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,
RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,**

Gezien het op 15 september 1998 ingediende
verzoekschrift, waarbij Line REGINSTER en Armand PAQUE
de schorsing vorderen van de tenuitvoerlegging van het
besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad
van Luxemburg d.d. 26 juni 1998 houdende bekrachtiging
van het besluit d.d. 13 november 1997 waarbij het

college van burgemeester en schepenen van de stad Durbuy Joseph FIASSE een exploitatievergunning verleent voor een kippenbedrijf met 19.500 kippen en voor een olietank van 4.200 liter te Bende (Durbuy), rue de la vieille Chapelle;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekers de nietigverklaring van diezelfde handeling vorderen;

Gezien het op 8 oktober 1998 ingediende verzoekschrift, waarbij Joseph FIASSE vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding;

Gezien het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van mevrouw VOGEL, adjunct-auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 4 december 1998, waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 19 januari 1999 om 9.30 uur;

Gelet op de kennisgeving, aan de partijen, van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag en van het verslag;

Gehoord het verslag van de heer HANOTIAU, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Mr. L. RASE, advocaat, die voor de verzoekers verschijnt, van de heer P.-H. GOFFINET, jurist, die voor de verwerende partij verschijnt, en van Mr. E. GREGOIRE, advocaat, die voor de tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevrouw VOGEL, adjunct-auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten aan het geding ten grondslag liggen :

Joseph FIASSE had eerst tevergeefs een vergunning aangevraagd om op een welbepaalde plaats een kippenbedrijf op te trekken. Vervolgens heeft hij een tweede aanvraag gedaan voor een andere plaats; op basis van die aanvraag is hem een bouwvergunning afgegeven, die echter naderhand is ingetrokken. Nadat Joseph FIASSE een derde bouwaanvraag had gedaan, opnieuw voor de eerste plaats, heeft het college van burgemeester en schepenen van de stad Durbuy hem op 31 oktober 1997 een bouwvergunning verleend voor die plaats.

De algemene context van het project en de details van de procedure die tot het afgeven van de bouwvergunning heeft geleid, zijn uiteengezet in arrest nr. 73.805 van 19 mei 1998. Bij dat arrest is afwijzend geoordeeld over de vordering tot schorsing die door de verzoekers in dit geding tegen de bouwvergunning van 31 oktober 1997 was ingediend, omdat het gevaar voor een nadeel niet bewezen was. Onder het nummer A.76.979/XIII-421 is een beroep tot nietigverklaring van die vergunning aanhangig.

Op 17 april 1997, enige dagen na de indiening van de eerste bouwaanvraag, had Joseph FIASSE bij het college van burgemeester en schepenen van Durbuy een aanvraag om een exploitatievergunning ingediend voor een op hetzelfde adres te vestigen kippenfokkerij met

19.500 kippen en een olietank van 4.200 liter (inrichting van klasse II van het ARAB). Die aanvraag ging vergezeld van een gedetailleerd voorafgaand milieueffectrapport.

In verband met die aanvraag werd van 25 april 1997 tot 9 mei 1997 een hinderenquête gehouden. Berichten houdende aankondiging van die enquête zijn opgehangen aan de aanplakborden van de gemeente Barvaux, waartoe het gehucht Bende behoort, en voorts is zulk een bericht "ter hand gesteld van de betrokken eigenaars en huurders (of) van de betrokkenen", volgens het attest van bekendmaking dat van het administratief dossier deel uitmaakt.

Naar aanleiding van het openbaar onderzoek is een schriftelijk bezwaar binnengekomen, dat de raadsman van de tweede verzoekende partij op 9 mei 1997 heeft ingestuurd. In dat bezwaar heeft de tweede verzoekende partij twijfels geuit omtrent de juiste hoeveelheid dieren die in de kippenfokkerij zou kunnen worden gehouden en heeft hij gewezen op allerlei hinder die door de voorgenomen exploitatie van de inrichting zou kunnen ontstaan (verlies van uitzicht, stank, lawaai, stof). De tweede verzoekende partij heeft daarin benadrukt dat de grens van zijn eigendom op slechts 37 meter van het geplande gebouw ligt, terwijl zijn huis op 63 meter van dat gebouw staat. In dat bezwaar is erop gewezen dat de echtgenote van de tweede verzoekende partij astma heeft en dat zij dan ook veel te lijden zou hebben van het stof dat door de kippenfokkerij zou worden ontwikkeld.

Op 7 mei 1997 heeft het college van burgemeester en schepenen van Durbuy over de aanvraag een principieel gunstig advies gegeven.

Het college heeft het dossier vervolgens doorgezonden aan de afdeling voorkoming van verontreiniging en beheer van de ondergrond van het directoraat-generaal natuurlijke hulpbronnen en leefmilieu van het Ministerie van het Waals Gewest, dat op 18 juni 1997 een voorwaardelijk gunstig advies heeft gegeven.

Op 26 juni 1997 heeft het college van burgemeester en schepenen van Durbuy een eerste exploitatievergunning afgegeven, die echter op 4 september 1997 is ingetrokken wegens de wijziging van de vestigingsplaats van het project.

Op 10 augustus 1997 heeft de eerste verzoekende partij een bezwaarschrift gericht aan de bestendige deputatie, aan de directie stedenbouw te Aarlen, aan de directie voorkoming van verontreiniging en beheer van de ondergrond van het Waals Gewest en aan de stad Durbuy. In haar bezwaarschrift wijst de eerste verzoekende partij op de hinder die het project dreigt te veroorzaken (insijpeling van vloeibare mest in haar kelder, verontreiniging van het grondwater) en brengt zij kritiek uit op het verloop van de hinderenquête.

Een tegen het project gerichte petitie wordt in augustus 1997 ondertekend door negenentwintig mensen, onder anderen door de eerste verzoekende partij.

In november 1997 hebben verscheidene omwonenden en de Intercommunale Maatschappij voor Waterdistributie van Luik aan de overheid individuele brieven gestuurd waarin zij de nadruk hebben gelegd op de gevaren voor hinder die het project inhoudt; de omwonenden hebben bovendien geklaagd over onregelmatigheden die zich volgens hen bij de procedure van aanplakking hebben voorgedaan.

Na de afgifte van de bouwvergunning, op 31 oktober 1997, heeft het college van burgemeester en schepenen van Durbuy op 13 november 1997 een tweede exploitatievergunning afgegeven voor de oorspronkelijk geplande plaats.

Op 24 november 1997 hebben de verzoekers bij de bestendige deputatie tegen die exploitatievergunning beroep ingesteld op grond van artikel 13 van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (ARAB).

Dat beroep was als volgt gemotiveerd :

" De verzoekers wonen kortbij het terrein waarop het kippenbedrijf zal worden opgetrokken.

De verzoekers zijn van oordeel dat de procedure die tot het afgeven van de vergunning heeft geleid niet regelmatig was, inzonderheid doordat de procedure van openbaar onderzoek niet heeft plaatsgevonden; op de plaats waar het kippenbedrijf zou worden gebouwd, is het voorgeschreven bericht niet aangeplakt of, als het toch aangeplakt is, is het van op de openbare weg niet zichtbaar geweest.

De verzoekers zijn voorts van oordeel dat de vestiging van een kippenbedrijf in de onmiddellijke nabijheid van woningen grote hinder zal veroorzaken :

- de verzoekers hebben tijdens hun bezoek aan soortgelijke bedrijven kunnen vaststellen dat zulke inrichtingen in een straal van verscheidene honderden meter een ondraaglijke stank verspreiden;
- bovendien zal de inrichting zeer veel lawaai veroorzaken (kippen, ventilators, lopende banden, ...),

In de loop van de volgende dagen zullen de verzoekers bij de bestendige deputatie een aanvullende memorie doen toekomen."

De aangekondigde aanvullende memorie is echter nooit ingediend.

Bij een besluit van 26 juni 1998, dat de bestreden handeling vormt, heeft de bestendige deputatie elk argument dat de verzoekers in hun beroep naar voren hadden geschoven, weerlegd en vervolgens de bestreden exploitatievergunning bekrachtigd.

Bij een brief van 13 juli 1998 heeft Joseph FIASSE het college van burgemeester en schepenen van Durbuy meegedeeld dat hij de bouwvergunning en de exploitatievergunning betreffende het omstreden project zou overdragen aan de B.V.B.A. "BOIS DU HÊTRE". Bij een besluit van 15 juli 1998 heeft het college van burgemeester en schepenen van die overdracht kennis genomen;

Overwegende dat Joseph FIASSE bij een op 8 oktober 1998 ingediend verzoekschrift heeft gevraagd om als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding; dat, aangezien Joseph FIASSE de bouwvergunning en de bij dit beroep bestreden exploitatievergunning aan de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid "BOIS DU HÊTRE" heeft overgedragen in juli 1998, dat wil zeggen vóór de instelling van dit beroep, hij niet langer blijf geeft van het persoonlijk belang dat vereist is om als tussenkomende partij te kunnen worden aanvaard; dat het verzoek tot tussenkomst niet-ontvankelijk is;

Overwegende dat de verzoekers een eerste middel ontleen aan schending van artikel 4, vierde lid, van het ARAB, doordat volgens hen bij het openbaar onderzoek waartoe de aanvraag om een exploitatievergunning aanleiding heeft gegeven, verscheidene aspecten van de vereisten van artikel 4, vierde lid, van het ARAB niet zijn nagekomen; dat zij in de eerste plaats betogen dat het bericht houdende aankondiging van de hinderenquête zo was aangeplakt dat

de betrokkenen hun bezwaren niet tijdig hebben kunnen aanvoeren; dat het bericht volgens hen op de zetel van het bedrijf was aangeplakt op een staldeur, die altijd openstaat, zodat het bericht volstrekt aan het oog onttrokken was, en dat het bericht voorts aangeplakt was binnen in het eigendom van Joseph FIASSE, op een plaats waar het publiek niet kon komen; dat zij daarop laten volgen dat een petitie die op 17 augustus 1997 is ondertekend door negenentwintig mensen die in de onmiddellijke omgeving van het project wonen, het bewijs levert dat aan dat bericht niet voldoende bekendheid is gegeven;

Overwegende, wat de bekendmaking op de gemeentelijke aanplakborden betreft, dat zij beweren dat het bericht zou zijn aangeplakt in de deelgemeente Barvaux, dat wil zeggen op meer dan tien kilometer van de plaats waar het project zal worden gevestigd en waar de betrokken personen wonen (Bende), en dat dit bericht voorts op de aanplakborden van Barvaux zou hebben gehangen van 25 april tot 9 mei 1997, waardoor dat bericht daar dan ook pas zou zijn aangeplakt ná afloop van de termijn van vijf volle dagen na de ontvangst van het dossier, bedoeld in artikel 4, vierde lid, van het ARAB; dat de verzoekers voorts de bewering bestrijden die vervat is in het attest van bekendmaking dat aan het eind van het openbaar onderzoek is opgesteld en in de bestreden handeling is overgenomen, naar luid waarvan "een bericht ter hand is gesteld van de betrokken eigenaars en huurders"; dat volgens hen immers, met uitzondering van de tweede verzoekende partij, geen enkele omwonende persoonlijk door middel van een individueel bericht van het project in kennis zou zijn gesteld;

Overwegende dat de verzoekers concluderen dat als alle omwonenden tijdig van het project in kennis

zouden zijn gesteld, zij stellig hun verzet daartegen te kennen zouden hebben gegeven en dat uit de petitie van 17 augustus 1997, uit de onderscheiden individuele bezwaarschriften die aan de overheid zijn gericht, uit de beroepen ingesteld op verscheidene niveaus (bestendige deputatie, rechtbank van eerste aanleg te Marche, Raad van State), alsook uit de petitie met ongeveer honderdvijftig handtekeningen van na de aanneming van de bestreden handeling, blijkt dat de omwonenden tegen het project gekant zijn;

Overwegende dat de wet voor inrichtingen tweede klasse, tot welke categorie de omstreden inrichting behoort, niet voorziet in het toezenden van een individuele kennisgeving aan de mensen die binnen een bepaalde straal rond het project wonen; dat die verplichting krachtens artikel 4, vijfde lid, van het ARAB alleen geldt voor de aanvragen betreffende inrichtingen eerste klasse; dat het middel dus niet ernstig is voor zover daarin wordt aangevoerd dat de omwonenden geen individuele kennisgeving hebben ontvangen;

Overwegende, wat de bekendmaking op de gemeentelijke aanplakborden betreft, dat die bekendmaking overeenkomstig de wettelijke vereisten is geschied, aangezien het bericht heeft gehangen op de aanplakborden bij het gemeentehuis van de gemeente op het grondgebied waarvan de inrichting gelegen is; dat dit bericht krachtens geen enkele wetsbepaling daarenboven aangeplakt behoefde te worden in het gehucht Bende, waar het omstreden kippenbedrijf gevestigd zal worden;

Overwegende, in verband met de aanplakking van het bericht op de zetel van de inrichting, dat de partijen er tegengestelde versies op na houden terwijl

geen enkele partij ook maar enig bewijs voor haar beweringen aandraagt; dat echter behoort te worden opgemerkt dat de verwerende partij, in antwoord op een bezwaarschrift van de verzoekers, in het bestreden besluit heeft aangegeven op welke plaats op het bedrijfsterrein het bericht is aangeplakt en waarom die plaats was gekozen, inzonderheid waarom het bericht niet juist aan de straat is geplaatst; dat de verzoekers daarentegen niet het minste bewijs aandragen voor hun bewering dat het bericht zou zijn aangeplakt op een staldeur die steeds openstond, waardoor het aan het oog zou zijn onttrokken; dat het enige stuk in het dossier waarin sprake is van de aanplakking van het bericht "op de deuren van een stal die steeds openstaat" de petitie van 17 augustus 1997 is die de handtekening van negenentwintig omwonenden draagt; dat uit die petitie blijkt dat de ondertekenaars ervan normalerwijze zelf het bericht hebben moeten zien hangen op de staldeur waarvan wordt beweerd dat ze altijd openstaat, zodat zij tijdens het openbaar onderzoek een bezwaarschrift hadden kunnen indienen; dat hun bewering daarentegen geen enkele bewijskracht bezit als zij het aangeplakte bericht niet zelf hebben zien hangen;

Overwegende bovendien dat de beweerde onregelmatigheden bij de aanplakking, gesteld zelfs dat ze bewezen zouden zijn, de verzoekers niet hebben verhinderd hun bezwaren aan te voeren voordat de exploitatievergunning op 13 november 1997 door het college van burgemeester en schepenen afgegeven is; dat de tweede verzoekende partij haar raadsman immers op 9 mei 1997 - dus tijdens het openbaar onderzoek - een bezwaarschrift heeft doen sturen; dat hij geen reden heeft om te gewagen van een eventuele onregelmatigheid in de bekendmaking; dat de eerste verzoekende partij op 10 augustus 1997 een bezwaarschrift heeft gezonden naar de onderscheiden betrokken overheden en de petitie op

17 augustus 1997 heeft ondertekend; dat zij aldus de mogelijkheid heeft gehad haar bezwaren kenbaar te maken voordat de exploitatievergunning op 13 november 1997 is afgegeven;

Overwegende dat het middel niet ernstig is;

Overwegende dat de verzoekers een tweede middel ontlennen aan schending van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen en van de artikelen 2, 6 en 10 van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waals Gewest; dat de exploitatievergunning die het college van burgemeester en schepenen op 13 november 1997 heeft afgegeven, volgens hen niet wettig gemotiveerd is doordat het college geen redenen zou hebben opgegeven voor zijn oordeel dat het project geen grote milieu-effecten zou hebben en dat daaromtrent geen milieu-effectonderzoek behoefde te worden gedaan; dat zij daarop laten volgen dat die exploitatievergunning volgens hen nog onvoldoende gemotiveerd is doordat daarin geen antwoord te vinden zou zijn op de bezwaren die de raadsman van de tweede verzoekende partij in zijn bezwaarschrift van 9 mei 1997 heeft geopperd; dat, ten slotte, de voormelde exploitatievergunning naar hun mening indruist tegen de artikelen 2 en 10 van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waals Gewest doordat daarin geenszins wordt verwezen naar de omwonenden, noch naar hun recht op een passend leefklimaat en een gezond milieu;

Overwegende dat het beroep tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van Durbuy in het bestreden besluit is verworpen op grond van een eigen motivering, zodat het bestreden

besluit geen louter bekrachtigende handeling is; dat het bestreden besluit aldus in de plaats van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen is gekomen; dat in de motivering van de bestreden handeling alleen behoefde te worden ingegaan - en ook werkelijk is ingegaan - op de bezwaren vervat in het bij de bestendige deputatie aanhangig gemaakte beroep;

Overwegende dat dit middel niet-ontvankelijk is doordat het gericht is tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen, die uit de rechtsordening is verdwenen;

Overwegende dat de verzoekers een derde middel ontlenen aan kennelijke dwaling omtrent de beoordeling, schending van de artikelen 2 en 7 van het decreet van 11 september 1985 houdende organisatie van de milieu-effectbeoordeling in het Waals Gewest en van artikel 23, derde lid, 4°, van de Grondwet; dat zij betogen dat het college van burgemeester en schepenen een kennelijke beoordelingsfout heeft gemaakt door te oordelen dat de milieu-effecten niet groot zijn en door te beslissen dat er dan ook geen grond was om een milieu-effectonderzoek voor te schrijven;

Overwegende dat het derde middel voorts gericht is tegen de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 13 november 1997 en niet als zodanig voorkwam in het beroep dat bij de bestendige deputatie aanhangig is gemaakt; dat de bestendige deputatie daarop niet behoefde te antwoorden in de motivering van de bestreden handeling; dat het middel niet-ontvankelijk is;

Overwegende dat niet voldaan is aan een van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, die

vervuld moeten zijn opdat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kan bevelen; dat de vordering tot schorsing niet kan worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst in het kort geding, ingediend door Joseph FIASSE, wordt afgewezen.

Artikel 2.

De vordering tot schorsing wordt afgewezen.

Artikel 3.

De kosten van het verzoek tot tussenkomst, ingediend door Joseph FIASSE, bepaald op 5.000 frank, komen ten laste van deze laatste.

De beslissing over de overige kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, rechtsprekend in kort geding, op zevenentwintig januari 1900 negenennegentig door :

de Hr. HANOTIAU, kamervoorzitter,
Mevr. MALCORPS, griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Chr. MALCORPS.

M. HANOTIAU.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.